

POSTANOWIENIE

Dnia 14 września 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz

w sprawie **P. L. i D. L.**,
oskarżonych z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 115 § 21 k.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 14 września 2016 r.,
skarg obrońcy oskarżonych,
od wyroku Sądu Okręgowego w P.,
z dnia 8 kwietnia 2016 r., sygn. akt IV Ka (...),
uchylającego wyrok Sądu Rejonowego w P.,
z dnia 9 października 2015 r., sygn. akt VIII K (...),
na podstawie art. 531 § 1 k.p.k. w zw. z art. 534 § 1 k.p.k. w zw. z art. 539f k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

- 1. skargi pozostawić bez rozpoznania;**
- 2. kosztami sądowymi postępowania w przedmiocie rozpoznania skarg obciążyć wnoszących skargi w częściach na nich przypadających.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w P. wyrokiem z dnia 9 października 2015 r., sygn. akt VIII K (...), uznał że oskarżony P. L. dopuścił się występku z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 57a § 1 k.k., a oskarżona D. L. występku z art. 217 § 1 k.k. i na podstawie art. 66 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 67 § 1 k.k. postępowanie karne wobec ww. oskarżonych warunkowo umorzył, ustalając okres próby na rok.

Apelacje od powyższego wyroku Sądu Rejonowego w P. z dnia 9 października 2015 r., sygn. akt VIII K (...), wnieśli oskarżyciel prywatny, jego pełnomocnik oraz obrońca oskarżonych P. L. i D. L.

Wyrokiem z dnia 8 kwietnia 2016 r., sygn. akt IV Ka (...), Sąd Okręgowy w P. uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu w P. do ponownego rozpoznania.

Od powyższego wyroku Sądu Okręgowego w P. skargi w trybie art. 539a k.p.k. wniósł obrońca oskarżonych P. L. i D. L., który zarzucił obrazę przepisu art. 437 § 2 k.p.k. poprzez naruszenie prawa procesowego, polegające na uchyleniu wyroku Sądu I instancji i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania, podczas gdy istniały podstawy do zmiany lub uchylenia wyroku i umorzenia postępowania.

W konkluzji obrońca oskarżonych P.L. i D.L. wniósł o uchylenie „zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w P. z dnia 8 kwietnia 2016 r. w całości i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Zarządzeniem Przewodniczącej Wydziału IV Karnego-Odwoławczego Sądu Okręgowego w P. z dnia 24 czerwca 2016 r., sygn. akt IV WKK (...) oraz IV WKK (...), po uprzednim uiszczeniu przez oskarżonych opłat od skarg, skargi zostały przyjęte, a akta sprawy przekazane Sądowi Najwyższemu celem rozpoznania skarg obrońcy oskarżonych (pkt 5 zarządzenia).

Pełnomocnik oskarżyciela prywatnego M. K. w pisemnej odpowiedzi na skargi wniósł o ich oddalenie.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Wniesione przez obrońcę oskarżonych P. L. i D. L. skargi są niedopuszczalne z mocy ustawy, co powoduje konieczność pozostawienia ich bez rozpoznania.

Zgodnie z art. 25 ust. 2 ustawy z dnia 11 marca 2016 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 437), która weszła w życie w dniu 15 kwietnia 2016 r., w postępowaniach, o których mowa w ust. 1 art. 25 ww. ustawy, stosuje się przepisy rozdziału 55a ustawy zmienianej w art. 1, tj. kodeksu postępowania karnego. Przepis art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2016 r. stanowi natomiast, że jeżeli na podstawie dotychczasowych przepisów po dniu 30 czerwca 2015 r. skierowano akt oskarżenia, wniosek o wydanie wyroku skazującego, wniosek o warunkowe umorzenie postępowania lub wniosek o umorzenie postępowania przygotowawczego i orzeczenie środka zabezpieczającego, postępowanie toczy się

według przepisów dotychczasowych do prawomocnego zakończenia postępowania.

Z powyższego wynika, że z uwagi na treść art. 25 ustawy z dnia 11 marca 2016 r. przepisy rozdziału 55a kodeksu postępowania karnego stosuje się do spraw, w których postępowanie sądowe zostało wszczęte po dniu 30 czerwca 2015 r. (zob. postanowienie SN z dnia 28 lipca 2016 r., IV KZ 39/16, LEX nr 2076412; postanowienie SN z dnia 24 sierpnia 2016 r., IV KS 1/16, niepubl.).

W powołanych wyżej orzeczeniach Sądu Najwyższego wskazano, że powyższe stanowisko wspiera także pośrednio treść art. 539a § 3 k.p.k., zgodnie z którym skarga może być wniesiona wyłącznie z powodu naruszenia art. 437 lub z powodu uchybień określonych w art. 439 § 1 k.p.k. Jeżeli chodzi o pierwszą z powołanych podstaw skargi to art. 437 § 2 k.p.k., w brzmieniu nadanym mu ustawą z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1247 z późn. zm.), znajdzie zastosowanie dopiero do spraw, w których akty oskarżenia wniesiono po dniu 30 czerwca 2015 r. Tylko bowiem w tych sprawach znowelizowany art. 437 § 2 k.p.k. stanowi, że uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1 k.p.k., art. 454 k.p.k. lub jeżeli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości. Przy brzmieniu art. 437 k.p.k. sprzed nowelizacji (obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r.) funkcjonowanie takiej skargi nie miałoby racji bytu, albowiem art. 437 § 2 k.p.k. nie zawierał żadnych skonkretyzowanych ograniczeń uchylenia wyroku i przekazania sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. Funkcjonowanie skargi w ówczesnych warunkach było więc wykluczone. Z tych samych względów niecelowe byłoby rozszerzanie zastosowania obecnie wprowadzonej instytucji na sprawy, w których zastosowanie znalazł „stary” art. 437 § 2 k.p.k. (vide: powołane wyżej postanowienia SN: z dnia 28 lipca 2016 r., IV KZ 39/16, LEX nr 2076412; i z dnia 24 sierpnia 2016 r., IV KS 1/16, niepubl.).

W realiach przedmiotowej sprawy prywatny akt oskarżenia między innymi przeciwko P. L. i D. L. wpłynął do Sądu Rejonowego w P. w dniu 30 października 2012 r. To z kolei oznacza, że w przedmiotowej sprawie stronom nie przysługuje skarga na wyrok sądu odwoławczego uchylający wyrok sądu pierwszej instancji i

przekazujący sprawę do ponownego rozpoznania. W tych zaś okolicznościach wniesienie przez obrońcę oskarżonych P. L. i D. L. skarg od wyroku Sądu Okręgowego w P. z dnia 8 kwietnia 2016 r., sygn. akt IV Ka (...), uchylającego wyrok Sądu Rejonowego w P. z dnia 9 października 2015 r., sygn. akt VIII K (...), winno jedynie skutkować, niepodlegającą zaskarżeniu, czynnością prezesa sądu odwoławczego o charakterze administracyjnym, sprowadzającą się do poinformowania strony o braku możliwości wniesienia takiej skargi.

Skoro zaś Przewodnicząca Wydziału IV Karnego-Odwoławczego Sądu Okręgowego w P. wydała zarządzenie o przyjęciu złożonych przez obrońcę oskarżonych skarg, koniecznym stało się pozostawienie ich bez rozpoznania na podstawie art. 531 § 1 k.p.k. w zw. z art. 534 § 1 k.p.k. w zw. z art. 539f k.p.k. Zauważyć bowiem należy, o czym była już mowa w tzw. części historycznej przedmiotowego orzeczenia, że zarządzeniem Przewodniczącej Wydziału IV Karno-Odwoławczego z dnia 24 czerwca 2016 r. stwierdzono, iż „skarga na wyrok sądu odwoławczego (...) odpowiada wymogom formalnym i należy ją przyjąć”. W takiej sytuacji – po przekazaniu Sądowi Najwyższemu przyjętej skargi – miał on obowiązek dokonania kontroli formalnej wniesionej skargi. W tym kontekście odwołać należy się zatem do zawartego w rozdziale 55a kodeksu postępowania karnego art. 539f k.p.k., który stanowi między innymi, że przepisy art. 531 i art. 534 § 1 k.p.k. stosuje się odpowiednio. W takiej zaś sytuacji, gdy – o czym była mowa powyżej – w realiach przedmiotowej sprawy strony nie miały możliwości wniesienia skargi na wyrok sądu odwoławczego, należało pozostawić bez rozpoznania przyjętą skargę na wyrok sądu odwoławczego (art. 531 § 1 k.p.k.), albowiem nie odpowiada ona wymienionemu w art. 530 § 2 k.p.k. przepisowi art. 429 § 1 k.p.k. (jest niedopuszczalna z mocy ustawy). O składzie Sądu Najwyższego w przedmiotowej sprawie przesądza zaś stosowany odpowiednio (art. 539f k.p.k.) art. 534 § 1 k.p.k. Skoro w przedmiotowej sprawie ustawa nie wymaga wydania wyroku, a Prezes Sądu Najwyższego nie zarządził rozpoznania sprawy w składzie trzech sędziów, to właściwym składem dla rozpoznania sprawy był skład jednoosobowy.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł o pozostawieniu wniesionych skarg bez rozpoznania, przy czym kosztami sądowymi postępowania w przedmiocie

rozpoznania skarg obciążył wnoszących skargi w częściach na nich przypadających.